

Voorstel

(C)2429
19 juli 2022

Voorstel van referentiescenario voor de T-4 veiling met leveringsperiode 2027-2028

Gedaan met toepassing van artikel 3, §6 van het koninklijk besluit van 28 april 2021 tot vaststelling van de parameters waarmee het volume aan te kopen capaciteit wordt bepaald, inclusief hun berekeningsmethode, en van de andere parameters die nodig zijn voor de organisatie van de veilingen, alsook de methode en de voorwaarden tot het verkrijgen van individuele uitzonderingen op de toepassing van de intermediaire prijslimiet(en) in het kader van het capaciteitsvergoedingsmechanisme

Niet-vertrouwelijk

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
INLEIDING	3
1. Wettelijk kader	4
1.1. Nationale wetgeving.....	4
1.1.1. Elektriciteitswet.....	4
1.1.2. Koninklijk besluit van 28 april 2021.....	6
1.2. Elektriciteitsverordening	7
2. Antecedenten	10
3. Consultatierapport en aanbeveling van Elia	11
3.1. Consultatierapport van Elia	11
3.2. Aanbeveling van Elia.....	11
4. Voorstel van referentiescenario.....	13
4.1. Voorafgaande bemerkingen.....	13
4.2. Opmerkingen op de aanbeveling van Elia	13
4.2.1. Gegevens en hypothesen voor het referentiescenario	13
4.2.2. Gevoeligheden die in het referentiescenario opgenomen moeten worden	14
5. Voorstel	18
BIJLAGE 1	19

INLEIDING

1. Dit voorstel wordt gemaakt met toepassing van artikel 3, §6 van het koninklijk besluit van 28 april 2021 en bevat het voorstel van de te weerhouden set van gegevens en hypothesen die samen het referentiescenario vormen voor de T-4 veiling in 2023 met leveringsperiode 2027-2028.
2. Dit voorstel bestaat uit vijf hoofdstukken. In het eerste hoofdstuk wordt het wettelijk kader behandeld. Het tweede hoofdstuk bevat de antecedenten. Het derde hoofdstuk bevat een korte bespreking van het consultatierapport en de aanbeveling van Elia. Het vierde hoofdstuk bevat het voorstel van referentiescenario van de CREG. Het vijfde hoofdstuk bevat het eigenlijke voorstel.
3. Op zijn vergadering van 19 juli 2022 heeft het directiecomité van de CREG dit voorstel goedgekeurd.

1. WETTELIJK KADER

1.1. NATIONALE WETGEVING

1.1.1. Elektriciteitswet

4. Op 22 april 2019 werd de wet tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (hierna: “de elektriciteitswet”), teneinde een capaciteitsvergoedingsmechanisme in te stellen, goedgekeurd. Deze wet creëert een algemeen kader met het oog op de invoering van een marktbreed capaciteitsmechanisme en bepaalt het proces en de taakverdeling voor de uitwerking van de verschillende deelaspecten van het capaciteitsvergoedingsmechanisme door middel van diverse koninklijke besluiten en marktregels. Deze wet werd gewijzigd door de wet van 15 maart 2021 tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en tot wijziging van de wet van 22 april 2019 tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, teneinde een capaciteitsvergoedingsmechanisme in te stellen.

5. Artikel 7undecies, §1 van de elektriciteitswet legt het basisprincipe van periodieke veilingen vast en benadrukt onder meer het belang van de kostenbeheersing van het ingestelde capaciteitsvergoedingsmechanisme:

“Er wordt een capaciteitsvergoedingsmechanisme ingesteld.

Het capaciteitsvergoedingsmechanisme functioneert op basis van periodieke veilingen met het oog op de toekenning van de capaciteitsvergoeding.

Het capaciteitsvergoedingsmechanisme is zodanig ontworpen dat de kostprijs ervan zo laag mogelijk blijft.”

6. Artikel 7undecies, §2 van de elektriciteitswet voorziet het volgende:

“De Koning bepaalt bij besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, met welke parameters het volume van de aan te kopen capaciteit wordt bepaald, inclusief hun berekeningsmethode, op voorstel van de commissie, na raadpleging van de marktpelers, en na advies van de Algemene Directie Energie.

De Koning bepaalt bij besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de andere dan de in het eerste lid bedoelde parameters die nodig zijn voor de organisatie van de veilingen, d.w.z. de reductiefactoren, de referentieprijis, de intermediaire prijslimiet(en) die van toepassing is / zijn op bepaalde capaciteiten die beantwoorden aan specifieke criteria, en de uitoefenprijis, inclusief hun berekeningsmethode, op voorstel van de netbeheerder, dat wordt opgesteld na raadpleging van de marktdeelnemers, en na advies van de commissie.

De Koning bepaalt bij besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de methode en voorwaarden tot het verkrijgen van individuele uitzonderingen op de toepassing van de intermediaire prijslimiet(en), na raadpleging van de marktdeelnemers. Een individuele uitzondering wordt toegekend door de commissie.”

7. Artikel 7undecies, §3 van de elektriciteitswet voorziet het volgende:

“Op basis van de door de Koning overeenkomstig paragraaf 2, eerste lid, bepaalde parameters en hun berekeningsmethoden, stelt de netbeheerder een verslag op met de berekeningen die nodig zijn voor het opstellen van het in paragraaf 4 bedoelde voorstel.

Op basis van de door de Koning in toepassing van paragraaf 2, tweede lid, bepaalde parameters en berekeningsmethoden, doet de netbeheerder een voorstel voor de reductiefactoren, de referentieprijis, de

intermediaire prijslimiet(en) en de uitoefenprijs voor de veilingen vier jaar en één jaar voor de periode van de capaciteitslevering, alsook voor het maximale volume aan capaciteit dat in het kader van de betreffende veiling kan gecontracteerd worden met alle houders van niet bewezen capaciteit.

Uiterlijk op 15 november van ieder jaar worden het verslag en het voorstel van de netbeheerder bedoeld in het eerste en tweede lid overgemaakt aan de minister, de commissie en de Algemene Directie Energie.”

8. Artikel 7undecies, §4 van de elektriciteitswet voorziet het volgende:

“Uiterlijk op 1 februari van ieder erop volgend jaar, doet de commissie aan de minister, een voorstel over de specifieke waarden van de parameters waarmee het volume aan te kopen capaciteit wordt bepaald bedoeld in paragraaf 2, eerste lid, met het oog op de organisatie van de veilingen vier jaar en één jaar voor de periode van capaciteitslevering, en bezorgt daarvan een kopie aan de Algemene Directie Energie en de netbeheerder. De commissie doet dat voorstel na toepassing van de betreffende berekeningsmethode bedoeld in paragraaf 2, eerste lid, en op basis van de berekeningen van het in paragraaf 3, lid 1, bedoelde verslag van de netbeheerder. Dit voorstel bevat eveneens een voorstel voor het minimale volume dat moet worden gereserveerd voor de veiling die één jaar voor de periode van capaciteitslevering plaatsvindt. Dit minimaal te reserveren volume is minstens gelijk aan de capaciteit die gemiddeld minder dan 200 draaiuren heeft per jaar teneinde de totale piekcapaciteit af te dekken.”

9. Artikel 7undecies, §5 van de elektriciteitswet voorziet het volgende:

“Uiterlijk op 1 maart van ieder jaar geven de Algemene Directie Energie en de netbeheerder een advies aan de minister over het voorstel van de commissie bedoeld in paragraaf 4.”

10. Artikel 7undecies, §6 van de elektriciteitswet voorziet het volgende:

“Uiterlijk op 31 maart van ieder jaar, op basis van de voorstellen en de adviezen bedoeld in de paragrafen 3, 4 en 5, met het oog op het verzekeren van het vereiste niveau aan bevoorradingszekerheid zoals bepaald in paragraaf 7, na overleg in de Ministerraad, geeft de minister instructie aan de netbeheerder om de veilingen te organiseren voor de onderzochte perioden van capaciteitslevering, stelt de parameters vast die nodig zijn voor hun organisatie, bepaalt het maximale volume aan capaciteit dat in het kader van de betreffende veiling kan gecontracteerd worden met alle houders van niet bewezen capaciteit, en bepaalt het minimaal te reserveren volume voor de veiling die één jaar voor de periode van capaciteitslevering georganiseerd wordt. Dit minimaal te reserveren volume is minstens gelijk aan de capaciteit die gemiddeld minder dan 200 draaiuren heeft per jaar teneinde de totale piekcapaciteit af te dekken.”

11. Artikel 7undecies, §6, eerste lid van de elektriciteitswet verwijst tevens naar artikel 7undecies, §7 van de elektriciteitswet daar waar het gaat om de bepaling van het vereiste niveau aan bevoorradingszekerheid (“de betrouwbaarheidsnorm”). Met betrekking tot de betrouwbaarheidsnorm bepaalt artikel 7undecies, §7 van de elektriciteitswet het volgende:

“Het niveau van bevoorradingszekerheid te bereiken door het capaciteitsvergoedings-mechanisme, komt overeen met de betrouwbaarheidsnorm. De vraagcurves voor de veilingen worden zodanig gekalibreerd dat deze betrouwbaarheidsnorm bereikt wordt.

Op voorstel van de commissie, gebaseerd op de methode bedoeld in artikel 23(6) van de Verordening (EU) nr. 2019/943, bepaalt de Koning, na advies van de Algemene Directie Energie en van de netbeheerder, bij een besluit overlegd in Ministerraad, de betrouwbaarheidsnorm. Hetgeen bepaald wordt in artikel 7bis, § 2, geldt als betrouwbaarheidsnorm totdat de Koning de betrouwbaarheidsnorm heeft bepaald krachtens dit lid.

De Algemene Directie Energie, in samenwerking met het Federaal Planbureau en de commissie, wordt aangewezen als de bevoegde autoriteit om de enkele raming vast te stellen van de waarde van de verloren belasting, bedoeld in artikel 11 van de Verordening (EU) 2019/943 en, voor het eerst, binnen de zes maanden na de publicatie van het goedgekeurde voorstel, bedoeld in artikel 23, lid 6, ervan. Elke enkele raming, vastgesteld door de Algemene Directie Energie in uitvoering van deze Verordening, wordt goedgekeurd door de Koning bij besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad.

De Algemene Directie Energie wordt aangewezen om de kosten voor een nieuwe toegang te bepalen, bedoeld in artikel 23, lid 6, van de Verordening (EU) 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit. De kost van een nieuwe toegang wordt goedgekeurd door de Koning bij besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad. Voor de opmaak van het verslag, de adviezen, de voorstellen en van de beslissing bedoeld in de paragrafen 2 tot en met 6 wordt rekening gehouden met de betrouwbaarheidsnorm die in werking is op 15 september van het jaar voorafgaand aan het jaar van de veiling.”

1.1.2. Koninklijk besluit van 28 april 2021

12. In uitvoering van artikel 7undecies, §2, 3 en 6 van de elektriciteitswet werd het koninklijk besluit aangenomen van 28 april 2021 tot vaststelling van de parameters waarmee het volume aan te kopen capaciteit wordt bepaald, inclusief hun berekeningsmethode, en van de andere parameters die nodig zijn voor de organisatie van de veilingen, alsook de methode en voorwaarden tot het verkrijgen van individuele uitzonderingen op de toepassing van de intermediaire prijslimiet(en) in het kader van het capaciteitsvergoedingsmechanisme.

13. Artikel 2 van het koninklijk besluit van 28 april 2021 bepaalt het volgende:

“§ 1. De netbeheerder maakt zijn verslag en zijn voorstel bedoeld in artikel 7undecies, § 3, van de wet van 29 april 1999 en zoals beschreven in artikel 7, § 2 op basis van een referentiescenario, bedoeld in artikel 3, § 7 en de intermediaire waarden, bedoeld in artikel 4, op.

§ 2. De commissie doet haar voorstel bedoeld in artikel 7undecies, § 4, van de wet van 29 april 1999, op basis van datzelfde referentiescenario en dezelfde intermediaire waarden.”

14. Met betrekking tot de bepaling van het referentiescenario, stelt artikel 3 van het koninklijk besluit van 28 april 2021:

“§ 1. De netbeheerder maakt, in samenwerking met de Algemene Directie Energie en in overleg met de commissie, een selectie van één of meerdere scenario's en gevoeligheden volgens de stappen beschreven in artikel 4, §§ 2 tot en met 4.

§ 2. Uit de op het ogenblik van de selectie meest recent beschikbare Europese beoordeling bedoeld in artikel 23 van Verordening (EU) 2019/943 en/of de nationale beoordeling bedoeld in artikel 24 van Verordening (EU) 2019/943, worden één of meerdere scenario's en gevoeligheden geselecteerd. Deze selectie omvat minstens het Europese centrale referentiescenario bedoeld in artikel 23, lid 1, 5, b) van Verordening (EU) 2019/943. Tot zolang deze beoordelingen nog niet beschikbaar zijn, wordt een selectie gemaakt uit andere beschikbare studies.

§ 3. De gegevens en hypothesen waaruit deze scenario's en gevoeligheden zijn opgebouwd worden geactualiseerd op basis van de meest recente relevante informatie.

§ 4. Daarnaast kunnen andere gevoeligheden gedefinieerd worden die een impact kunnen hebben op de bevoorradingszekerheid in België, met inbegrip van gebeurtenissen buiten de Belgische regelzone.

§ 5. De geselecteerde scenario's en gevoeligheden, inclusief de gegevens en hypothesen waaruit ze zijn opgebouwd, worden onderworpen aan een openbare raadpleging bedoeld in artikel 5.

§ 6. Op basis van het consultatierapport en in het bijzonder de informatie die betrekking heeft op artikel 5, § 2, 1° en 2° maakt de commissie een voorstel op voor de Minister van de te weerhouden set van gegevens en hypothesen, die samen een voorstel van referentiescenario vormen.

De Algemene Directie Energie formuleert een advies op dit voorstel.

§ 7. Rekening houdend met het voorstel van de commissie, de aanbevelingen van de netbeheerder en het advies van de Algemene Directie Energie, beslist de Minister, bij besluit vastgesteld na overleg in ministerraad vanaf de beslissing genomen in 2021, ten laatste op 15 september van het jaar voorafgaand

aan de veiling welke set van gegevens en hypothesen moet worden geselecteerd als het referentiescenario. De Minister kan hierbij afwijken van het voorstel van de commissie mits passende motivatie.”

1.2. ELEKTRICITEITSVERORDENING

15. Voor de selectie van de scenario's en de gevoeligheden verwijst het koninklijk besluit van 28 april 2021 naar artikelen 23 en 24 van de verordening (EU) 2019/943 van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit (hierna, de “elektriciteitsverordening”).

Artikel 23 van de elektriciteitsverordening handelt over de Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening en stelt het volgende:

“1. De Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening stelt de zorgpunten met betrekking tot de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening vast aan de hand van een beoordeling van de algemene toereikendheid van het elektriciteitssysteem om stroom te leveren en de verwachte vraag naar elektriciteit voor elk jaar op het niveau van de Unie, op het niveau van de lidstaten en op het niveau van de individuele biedzones, indien nodig. De Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening bestrijkt een periode van tien jaar vanaf de datum van die beoordeling.

2. De Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening wordt verricht door het ENTSB voor elektriciteit.

3. Uiterlijk op 5 januari 2020 dient het ENTSB voor elektriciteit bij de overeenkomstig artikel 1 van het Besluit van de Commissie van 15 november 2012 opgerichte Coördinatiegroep voor elektriciteit en ACER een ontwerpmethodologie in voor de Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening op basis van de in lid 5 van dit artikel vastgestelde beginselen.

4. De transmissiesysteembeheerders verstrekken aan het ENTSB voor elektriciteit de gegevens die het nodig heeft om de Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening uit te voeren. Het ENTSB voor elektriciteit voert de Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening jaarlijks uit. De producenten en andere marktdeelnemers bezorgen transmissiesysteembeheerders en andere marktdeelnemers gegevens over het verwachte gebruik van de productiebronnen, waarbij rekening wordt gehouden met de beschikbaarheid van primaire middelen en passende scenario's van de verwachte vraag en het verwachte aanbod.

5. De Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening is gebaseerd op een transparante methodologie die mogelijk maakt dat de beoordeling:

a) wordt uitgevoerd op het niveau van elke biedzone en ten minste alle lidstaten bestrijkt;

b) is gebaseerd op passende centrale referentiescenario's van verwachte vraag en aanbod, met inbegrip van een economische beoordeling van de waarschijnlijkheid dat activa voor elektriciteitsproductie permanent buiten bedrijf worden gesteld of worden stilgelegd, of dat nieuwe activa voor elektriciteitsproductie worden gebouwd, alsmede met inbegrip van maatregelen ter verwezenlijking van doelstellingen inzake energie-efficiëntie en elektriciteitsinterconnectie en die een analyse omvat waarbij op passende wijze rekening wordt gehouden met gevoeligheden betreffende extreme weersomstandigheden, hydrologische omstandigheden, groothandelsprijzen en de ontwikkeling van de koolstofprijs;

c) afzonderlijke scenario's bevat die de verschillende waarschijnlijkheden weerspiegelen van de zorgpunten in verband met de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening die de verschillende soorten capaciteitsmechanismen moeten aanpakken;

d) op passende wijze rekening houdt met de bijdrage van alle middelen, met inbegrip van bestaande en toekomstige productie, energieopslag, sectorale integratie, vraagrespons en invoer- en uitvoermogelijkheden, alsmede met de bijdrage daarvan aan een flexibel systeembeheer;

e) rekening houdt met de waarschijnlijke gevolgen van de in artikel 20, lid 3, bedoelde maatregelen;

f) varianten zonder bestaande of geplande capaciteitsmechanismen en; waar van toepassing, varianten met bestaande of geplande capaciteitsmechanismen omvat;

g) is gebaseerd op een marktmodel met gebruikmaking van, indien van toepassing, de stroomgebaseerde aanpak;

h) gebruikmaakt van probabilistische berekeningen;

i) gebruikmaakt van één modelleringshulpmiddel;

j) ten minste de volgende in artikel 25 bedoelde indicatoren omvat: — "verwachte niet-geleverde energie", en — "de waarschijnlijkheid dat niet aan de vraag kan worden voldaan";

k) de bronnen van mogelijke zorgpunten in verband met de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening vaststelt, in het bijzonder of er sprake is van een beperking op het gebied van het net en/of een hulpbron;

l) rekening houdt met echte netontwikkeling;

m) ervoor zorgt dat naar behoren rekening wordt gehouden met de nationale kenmerken van productie, vraagflexibiliteit en energieopslag, de beschikbaarheid van primaire middelen en het niveau van interconnectie.

6. "Uiterlijk op 5 januari 2020 dient het ENTSB voor elektriciteit bij ACER een ontwerpmethodologie in voor de berekening van:

a) de waarde van de verloren belasting;

b) de "kosten voor nieuwe toegang" voor productie of vraagrespons, en

c) de in artikel 25 bedoelde betrouwbaarheidsnorm. De methodologie is gebaseerd op transparante, objectieve en verifieerbare criteria.

7. Met betrekking tot de voorstellen overeenkomstig de leden 3 en 6 voor de ontwerpmethodologie, de scenario's, de gevoeligheidsanalyses en de aannames waarop deze gebaseerd zijn, en de resultaten van de Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening overeenkomstig lid 4, vindt voorafgaande raadpleging van de lidstaten, de Coördinatiegroep voor elektriciteit en alle relevante belanghebbenden en de goedkeuring door ACER plaats in overeenstemming met de in artikel 27 vastgestelde procedure."

Artikel 24 van de elektriciteitsverordening handelt over de nationale beoordelingen van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening en stelt het volgende:

“1. Nationale beoordelingen van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening hebben een regionaal toepassingsgebied en zijn gebaseerd op de in artikel 23, lid 5, bedoelde methodologie, met name het bepaalde in artikel 23, lid 5,

Nationale beoordelingen van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening omvatten de centrale referentiescenario's als bedoeld in artikel 23, lid 5, onder b).

Nationale beoordelingen van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening kunnen rekening houden met bijkomende gevoeligheden naast die als bedoeld in artikel 23, lid 5, onder b). In dergelijke gevallen kunnen nationale beoordelingen van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening:

a) uitgaan van veronderstellingen, rekening houdend met de specifieke kenmerken van de nationale vraag naar en het nationale aanbod van elektriciteit;

b) gebruikmaken van aanvullende instrumenten en recente gegevens die aanvullend zijn welke het ENTSB voor elektriciteit gebruikt voor de Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening.

Daarnaast maken de nationale beoordelingen van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening bij het beoordelen van de bijdrage van capaciteitsaanbieders in een andere lidstaat tot de voorzieningszekerheid van de door hen bestreken biedzones, gebruik van de methodologie van artikel 26, lid 11, onder a).

2. De nationale beoordelingen van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening en, waar van toepassing, de Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening en het advies van ACER uit hoofde van lid 3 van dit artikel, worden openbaar gemaakt.

3. Wanneer bij de nationale beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening een punt van zorg wordt geconstateerd met betrekking tot een biedzone dat niet was geconstateerd bij de Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening, omvat de nationale beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening de redenen voor het verschil tussen de twee beoordelingen van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening, inclusief gedetailleerde gegevens over de gevoeligheidsanalyses en de onderliggende veronderstellingen. De lidstaten publiceren dit verslag en dienen het in bij ACER.

Binnen twee maanden na de datum van ontvangst van het verslag, brengt ACER een advies uit over de vraag of de verschillen tussen de nationale beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening en de Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening gerechtvaardigd zijn.

Het orgaan dat verantwoordelijk is voor de nationale beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening, houdt naar behoren rekening met het advies van ACER en wijzigt zo nodig zijn beoordeling. Indien het besluit niet volledig rekening te houden met het advies van ACER, publiceert het orgaan dat verantwoordelijk is voor de nationale beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening een verslag met een gedetailleerde motivering.”

Artikel 25(4) van de elektriciteitsverordening stelt verder het volgende:

“Wanneer toepassing wordt gemaakt van capaciteitsmechanismen, worden de parameters waarmee de hoeveelheid in het kader van het capaciteitsmechanisme aangekochte capaciteit wordt bepaald, goedgekeurd door de lidstaat of een andere door de lidstaat aangewezen bevoegde instantie op basis van een voorstel van de regulerende instantie.”

2. ANTECEDENTEN

16. Op 22 en 29 april 2022 vonden er overlegvergaderingen plaats die Elia had georganiseerd.
17. Op 6 mei 2022 presenteerde Elia tijdens een WG Adequacy de scenario's, de gevoeligheden en de gegevens voor de berekening van de parameters van de T-4 veiling voor de leveringsperiode 2027-2028. Dezelfde dag lanceerde Elia haar openbare raadpleging. Deze raadpleging liep tot 6 juni 2022.
18. Op 17 juni 2022 stelde Elia de reacties op haar openbare raadpleging voor.
19. Op 21 juni 2022 publiceerde Elia het consultatierapport en de niet-vertrouwelijke antwoorden op haar website (zie bijlage 1).

3. CONSULTATIERAPPORT EN AANBEVELING VAN ELIA

3.1. CONSULTATIERAPPORT VAN ELIA

20. Het consultatierapport van Elia bevat 3 hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk komt terug op het wettelijk en regulatorisch kader, het tweede hoofdstuk geeft Elia's aanbeveling weer inzake de keuze van het referentiescenario en het derde hoofdstuk geeft een overzicht van de ontvangen reacties van de openbare raadpleging en Elia's antwoord erop.

21. In het kader van de openbare raadpleging over de scenario's, gevoeligheden en gegevens voor de berekening van de parameters van de T-4 veiling voor de leveringsperiode 2026-2027 heeft Elia vier antwoorden ontvangen: 3 niet-vertrouwelijke antwoorden (Zandvliet Power NV, Febeg, Febeliec) en een gedeeltelijk vertrouwelijk antwoord (Engie). Het consultatierapport van Elia bevat een overzicht van alle ontvangen niet-vertrouwelijke antwoorden en de reactie van Elia op die antwoorden.

3.2. AANBEVELING VAN ELIA

22. Elia beveelt aan om de dataset van het scenario dat als bijlage bij het consultatierapport is gevoegd (zie bijlage 1) als basis te nemen. Deze dataset werd samengesteld op basis van de laatste studie European Resource Adequacy Assessment van ENTSO-E (ERAA 2021). Elia stelt voor om deze oorspronkelijke dataset bij te werken om rekening te houden met de laatst beschikbare informatie over de Belgische en Europese zones evenals de opmerkingen van de marktspelers die ze heeft ontvangen tijdens het proces van openbare raadpleging.

23. Bovendien beveelt Elia aan om in deze dataset een bepaald aantal gevoeligheden op te nemen om het referentiescenario te vormen.

24. Elia stelt voor om als eerste gevoeligheid de 'High fuel price' hypothese m.b.t. de economische parameters op te nemen. Ze geeft aan dat deze gevoeligheid gebaseerd zou kunnen worden op de gevoeligheid 'High price' van Elia (op basis van een interpolatie tussen de beschikbare prijsvoorspellingen en de doelstelling 2030 van de WEO 2021) of op prijsevoluties die het pakket REPowerEU van de Europese Commissie of recentere studies integreren indien die beschikbaar zijn vóór de selectie van de minister. Elia merkt eveneens op dat alle ontvangen opmerkingen neigen naar de noodzaak om een dergelijke gevoeligheid in het referentiescenario op te nemen.

25. Wat de elektriciteitsvraag in België betreft, stelt Elia voor om rekening te houden met de laatste economische voorspellingen die eind juni 2022 door het Federaal Planbureau zijn gepubliceerd. De voorspellingen van de elektriciteitsvraag zullen worden geactualiseerd in functie van deze economische voorspellingen, en zullen gebeuren aan de hand van de voorspellingstool van de totale vraag 'BECalc' die in samenwerking met Climact voor de FOD Leefmilieu werd ontwikkeld¹. Bovendien stelt Elia voor om een gevoeligheid van de impact van de hoge prijzen op de vraag op te nemen. Elia laat eveneens weten dat alle ontvangen opmerkingen van de marktspelers neigen naar de noodzaak om een dergelijke gevoeligheid in het referentiescenario op te nemen.

---

¹ De voorspellingen van de elektriciteitsvraag zouden in de loop van augustus 2022 beschikbaar moeten zijn.

26. Met betrekking tot de mogelijke sluiting van de turbojets en/of gasturbines met open cyclus omwille van eventuele drempels voor de CO₂-uitstoot stelt Elia voor om een tussentijdse gevoeligheid in te voeren op basis van de opmerkingen van de marktspelers en waarbij een mogelijke sluiting van 50 % van de totale geïnstalleerde capaciteit van turbojets en gasturbines met open cyclus overeenstemmen met 276 MW.

27. Tot slot stelt Elia voor om in het referentiescenario uit te gaan van een gevoeligheid met een verlaagde nucleaire beschikbaarheid in Frankrijk met 4 eenheden tijdens de winter.

4. VOORSTEL VAN REFERENTIESCENARIO

4.1. VOORAFGAANDE BEMERKINGEN

28. Het koninklijk besluit van 28 april 2021 stelt in artikel 3, §6 dat de commissie een voorstel opmaakt van de te weerhouden set van gegevens en hypothesen, die samen het voorstel van referentiescenario vormen. Er dient dus één enkele set van gegevens en hypothesen, en dus één enkel scenario voorgesteld te worden door de commissie. Er is, met andere woorden, geen mogelijkheid om alternatieve scenario's of sensitiviteitsanalyses op een bepaald scenario voor te stellen. Deze benadering is ongebruikelijk bij het maken van simulaties inzake bevoorradingszekerheid.

29. De CREG meent dat het verantwoord en nuttig zou zijn om meerdere, maar wel een beperkt aantal scenario's te simuleren, waarbij de keuze van het te weerhouden scenario zo dicht mogelijk tegen de start van de veilingen wordt gemaakt en waarbij de meest geactualiseerde evoluties in de energiemarkt in rekening kunnen worden gebracht.

30. In onderhavig voorstel formuleert de CREG, overeenkomstig artikel 3, §6 van het koninklijk besluit van 28 april 2021, een voorstel van referentiescenario.

4.2. OPMERKINGEN OP DE AANBEVELING VAN ELIA

31. Er moet vanuit gegaan worden dat de gegevens en voorstellen die Elia in haar aanbeveling heeft voorgesteld en die niet hieronder worden behandeld door de CREG zijn aanvaard. Het voorstel van referentiescenario van de CREG verschilt enkel voor de hieronder besproken gegevens en hypothesen van de aanbeveling van Elia.

4.2.1. Gegevens en hypothesen voor het referentiescenario

32. Voor de elektriciteitsvraag in België stelt Elia voor om rekening te houden met de laatste economische voorspellingen van het Federaal Planbureau die eind juni 2022 zijn gepubliceerd. De voorspellingen van de elektriciteitsvraag zullen worden geactualiseerd in functie van deze economische voorspellingen en zullen gebeuren aan de hand van de voorspellingstool van de totale vraag 'BECalc' die in samenwerking met Climact voor de FOD Leefmilieu werd ontwikkeld. De voorspellingen van de elektriciteitsvraag zouden in de loop van augustus 2022 beschikbaar moeten zijn.

33. Uit wat voorafgaat, begrijpt de CREG dat de elektriciteitsvraag die Elia in het referentiescenario voorziet (d.w.z. die op basis van de laatste economische voorspellingen van het Federaal Planbureau zal bepaald worden aan de hand van de tool 'BECalc') kan verschillen van de waarde van de openbare raadpleging.

34. Bovendien vereist de voorspellingstool 'BECalc' een aantal inputparameters om de elektriciteitsvraag te bepalen. De weerhouden hypothesen voor deze inputparameters zijn niet openbaar gemaakt en hebben dan ook geen voorwerp uitgemaakt van de openbare raadpleging.

35. Bovendien stelt Elia voor om het effect van de hoge elektriciteitsprijzen op de elektriciteitsvraag (zie deel 4.2.2.2) te integreren. De methodologie en impact van deze integratie van de hoge prijzen zijn nog niet gekend aangezien de Climact-studie op vraag van Elia nog loopt.

36. In een dergelijke context is het voor de marktspelers bijna onmogelijk om op een gemotiveerde manier te reageren op de aanbeveling van Elia op de elektriciteitsvraag voor België. Het gegeven voor de elektriciteitsvraag dat uiteindelijk door de minister zal worden geselecteerd, zal dus geen voorwerp hebben uitgemaakt van een openbare raadpleging.

37. Bijgevolg, en aangezien de gegevens over de elektriciteitsvraag nog niet beschikbaar zijn, de inputparameters van de tool 'Becalc' niet openbaar gemaakt zijn en de integratie van de impact van de hoge prijzen op de elektriciteitsvraag niet duidelijk is, vindt de CREG dat ze geen voorstel van data voor de elektriciteitsvraag op basis van het consultatierapport van Elia kan formuleren.

38. Tot slot merkt de CREG op dat de hoeveelheid energie voor de pompcentrale van Coe na de voorziene uitbreiding hoger is dan de waarde die Elia heeft voorgesteld (6150 MWh). Op basis van de gegevens die haar door de houder van deze capaciteit zijn meegedeeld zou het volume 6442 MWh bedragen.

4.2.2. Gevoeligheden die in het referentiescenario opgenomen moeten worden

39. Wat de door Elia in haar aanbeveling voorgestelde gevoeligheden betreft die in het referentiescenario moeten worden opgenomen, merkt de CREG op dat bijna al deze gevoeligheden het voorwerp hebben uitgemaakt van de openbare raadpleging die Elia heeft georganiseerd en ingegeven zijn door de reacties van bepaalde marktspelers.

40. De gevoeligheden die Elia in haar aanbeveling heeft voorgesteld, worden hieronder behandeld.

4.2.2.1. 'High fuel price' hypothese voor de economische parameters

41. Met betrekking tot de economische parameters stelt Elia voor om de hypothese 'High fuel price' te integreren die uitgaat van een continue geopolitieke instabiliteit die weerspiegeld wordt in de energieprijzen.

42. Elia geeft eveneens aan dat deze gevoeligheid ofwel gebaseerd zou kunnen zijn op de 'High price' sensitiviteit van Elia (op basis van een interpolatie tussen de beschikbare prijsvoorspellingen en de doelstelling 2030 van de WEO 2021), of op prijsevoluties die het pakket REPowerEU van de Europese Commissie integreren of op recentere studies indien die beschikbaar zijn vóór de selectie van het scenario door de minister.

43. De CREG vindt dat het relevant is om een dergelijke gevoeligheid te integreren in het referentiescenario, rekening houdend met de prijzen die momenteel worden vastgesteld op de groothandelsmarkten voor energie. De CREG merkt echter op dat de aanbeveling van Elia niet duidelijk is m.b.t. de prijsevoluties die voor deze gevoeligheid in aanmerking moeten worden genomen. Bovendien is de CREG van mening dat de prijsvoorspellingen voor 2030 van de WEO 2021 niet meer actueel zijn omdat ze lang voor het begin van de oorlog in Oekraïne zijn gemaakt².

44. Bijgevolg kan de CREG de aanbeveling van Elia niet aanvaarden om, onder andere, de gevoeligheid 'High fuel price' te baseren op de sensitiviteit 'High price' die Elia heeft ontwikkeld en gebaseerd is op een interpolatie tussen de laatste beschikbare prijsvoorspellingen en de doelstelling 2030 van de WEO 2021.

---

² Het IEA heeft de WEO 2021 in oktober 2021 gepubliceerd.

45. De CREG aanvaardt de aanbeveling van Elia om de sensitiviteit 'High fuel price' in aanmerking te nemen voor het referentiescenario en stelt voor dat deze gevoeligheid wordt gebaseerd op prijsevoluties die het pakket REPowerEU van de Europese Commissie integreren.

4.2.2.2. 'Lower demand' hypothese voor de elektriciteitsvraag in België

46. Wat de elektriciteitsvraag in België betreft, stelt Elia voor om een gevoeligheid in te voeren om de impact van de structureel hoge elektriciteitsprijzen op de elektriciteitsvraag weer te geven. Aangezien de elektriciteitsprijzen op korte termijn hoog zouden moeten blijven, zou dat de totale elektriciteitsvraag kunnen beïnvloeden via de prijselasticiteit van de vraag. Daarom werd aan Climact gevraagd om met dat effect rekening te houden bij het maken van voorspellingen van de elektriciteitsvraag die in de loop van augustus 2022 beschikbaar zouden moeten zijn.

47. De CREG is van mening dat de impact van de structureel hoge elektriciteitsprijzen op de elektriciteitsvraag niet mag worden genegeerd en vindt het dus ook relevant om een dergelijke gevoeligheid in het referentiescenario op te nemen.

48. De CREG begrijpt echter uit hetgeen voorafgaat dat het effect van de hoge prijzen op de elektriciteitsvraag nog moet worden berekend. Er werd dan ook geen enkele raming van dit effect op de elektriciteitsvraag ter openbare raadpleging voorgelegd.

49. Bovendien, en zoals reeds werd benadrukt in paragraaf 34, vereist de voorspellingstool 'BECalc' een aantal inputparameters om de elektriciteitsvraag te bepalen. De weerhouden hypothesen voor deze inputparameters zijn niet openbaar gemaakt en hebben dus ook geen voorwerp uitgemaakt van de openbare raadpleging.

50. In een dergelijke context is het voor de marktspelers bijna onmogelijk om op een gemotiveerde manier te reageren op de aanbeveling van Elia op de 'Lower demand' gevoeligheid. De CREG vindt eveneens dat het gebrek aan informatie van Elia over de voorspellingstool 'BECalc' en de weerhouden hypothesen voor de verschillende inputparameters van het model het niet toelaat te evalueren op welke manier het in aanmerking nemen van deze gevoeligheid de elektriciteitsvraag gaat beïnvloeden.

51. Bijgevolg aanvaardt de CREG de aanbeveling van Elia om rekening te houden met de gevoeligheid 'Lower demand' voor het referentiescenario, maar gezien het feit dat de hypothesen over de inputparameters van de tool 'BECalc' niet openbaar werden gemaakt, vindt de CREG dat ze zich niet kan uitspreken over het gebruik van de tool 'BECalc' om de impact van de hoge prijzen op de elektriciteitsvragen te ramen.

4.2.2.3. 'TJ closure' en 'OCGT closure' hypothesen voor de thermische productiecapaciteit

52. Elia stelt in haar aanbeveling voor om de 'TJ closure' en 'OCGT closure' hypothesen gedeeltelijk in aanmerking te nemen om het risico van een herziening van de drempels van de CO₂-uitstoot die in het kader van het Belgische CRM moeten worden nageleefd, weer te geven. Zo beveelt Elia aan om uit te gaan van een mogelijke sluiting van 50 % van de totale capaciteit van turbojets en gasturbines met open cyclus, wat neerkomt op een vermindering van de capaciteit van turbojets en gasturbines met open cyclus van 276 MW.

53. De CREG meent dat het referentiescenario de best mogelijke inschatting hoort te geven van de situatie in de beoogde leveringsperiode (2027-2028). Aangezien het volume aan te kopen capaciteit verdeeld wordt over 2 veilingen, namelijk de T-4 veiling (in 2022) en de T-1 veiling (in 2026), en het volume in de T-1 veiling nog kan worden aangepast op basis van gegevens die dichter bij de leveringsperiode zullen liggen, en bijgevolg minder onzekerheden bevatten, meent de CREG dat het te weerhouden referentiescenario voor de T-4 veiling zich dient te baseren op de momenteel gekende

gegevens en niet hoeft te anticiperen op risico's die voor de leveringsperiode in kwestie nog niet gekend zijn.

54. Aangezien er momenteel een raadpleging loopt over het reductietraject van de CO₂-emissielimieten die moeten worden gerespecteerd in het kader van de CRM, is het momenteel niet mogelijk om het volume thermische productiecapaciteiten in te schatten die zouden kunnen sluiten omdat ze niet aan het CRM kunnen deelnemen. Niets maakt het immers mogelijk te bevestigen dat de capaciteiten die van de CRM-veiling zijn uitgesloten, bijvoorbeeld voor de optimalisering van een portefeuille van activa, niet op de markt zullen blijven.

55. De CREG is dan ook van mening dat het referentiescenario geen rekening moet houden met, onder andere, de risico's van eventuele evoluties van het wetgevend kader van het CRM.

56. Bijgevolg kan de CREG de aanbeveling van Elia om de gevoeligheden 'TJ closure' en 'OCGT closure' aan het referentiescenario toe te voegen niet aanvaarden. Dergelijke risico's dienen volgens de CREG gecapteerd te worden in de simulaties met het oog op de T-1 veiling voor de betrokken leveringsperiode.

57. De CREG stelt dan ook voor om de gevoeligheden 'TJ closure' en 'OCGT closure' niet in rekening te nemen voor het referentiescenario, zelfs niet gedeeltelijk.

4.2.2.4. Hypothese 'French nuclear availability 2' voor de beschikbaarheid van het Franse nucleaire productiepark

58. Elia stelt in haar aanbeveling voor om rekening te houden met een verlaagde nucleaire beschikbaarheid in Frankrijk met 4 eenheden.

59. De CREG meent dat, wat de buurlanden van België betreft, Elia zich moet baseren op de best beschikbare gevalideerde data uit die landen. De CREG meent dat wijzigingen aan hypothesen (zoals beleidswijzigingen, karakteristieken van het productiepark, ...) steeds gestaafd moeten worden met duidelijke en betrouwbare signalen die enerzijds uitgaan van officiële instanties of overheden in het betrokken land en anderzijds betrekking hebben op de leveringsperiode 2027-2028.

60. Voor de toegenomen onbeschikbaarheid van de Franse nucleaire eenheden verwijst Elia naar haar eigen analyses die gebaseerd zijn op historische gegevens, recente vaststellingen i.v.m. de onbeschikbaarheid van het Franse nucleaire park en gegevens en hypothesen die RTE geleverd heeft in het kader van de studie ERAA 2021.

61. Bovendien beschikt Frankrijk over een operationeel capaciteitsvergoedingsmechanisme, met als doel de bevoorradingszekerheid in Frankrijk te garanderen en waardoor de recent vastgestelde toegenomen onbeschikbaarheid van Franse nucleaire centrales in principe, hetzij opgelost, hetzij gecompenseerd zal worden door andere capaciteit. Het uitgangspunt van Elia dat zich in Frankrijk een structureel bevoorradingsprobleem zou voordoen vanaf 2027-2028, zonder dat andere capaciteiten via het CRM de eventuele onbeschikbare nucleaire capaciteit vervangen, is volgens de CREG niet realistisch.

62. Bijgevolg kan de CREG de aanbeveling van Elia niet aanvaarden om in het referentiescenario rekening te houden met de onbeschikbaarheid van vier Franse kerneenheden.

63. De CREG meent ook dat het referentiescenario de best mogelijke inschatting hoort te geven van de situatie in de beoogde leveringsperiode (2027-2028). De CREG staat erop eraan te herinneren dat het te contracteren capaciteitsvolume verdeeld is over twee veilingen, namelijk de T-4-veiling (in 2022) en de T-1-veiling (in 2026) en dat het volume van de T-1-veiling nog kan worden aangepast op basis van gegevens die dichterbij de leveringsperiode beschikbaar zullen zijn en bijgevolg minder onzekerheden bevatten. De CREG is dan ook van mening dat het te weerhouden referentiescenario voor de T-4-veiling zich dient te baseren op de momenteel gekende gegevens en niet hoeft te anticiperen op risico's die voor de leveringsperiode in kwestie nog niet gekend zijn.

64. De CREG stelt dan ook voor om de gevoeligheid 'French nuclear availability 2' niet in rekening te brengen in het referentiescenario.

5. VOORSTEL

65. Op basis van artikel 3, §6 van het koninklijk besluit van 28 april 2021 heeft de CREG voorliggend voorstel gemaakt.

66. De CREG stelt voor om als referentiescenario voor de T-4 veiling met leveringsperiode 2027-2028 de dataset te gebruiken van de laatste European Resource Adequacy Assessment studie van ENTSO-E (ERAA 2021), waarvan de data voor België en de overige landen geactualiseerd worden zoals vermeld in de aanbeveling van Elia (met uitzondering van de aanbeveling van Elia over de elektriciteitsvraag waarvoor de CREG van mening is dat ze geen voorstel van data kan formuleren op basis van het consultatierapport van Elia en met uitzondering van het energievolumen van de centrale van Coe na de voorziene uitbreiding, zoals voorzien in §38).

67. De CREG stelt voor om twee gevoeligheden op te nemen in het referentiescenario. Ten eerste stelt de CREG voor een gevoeligheid op te nemen voor de economische parameters en stelt ze eveneens voor om die te baseren op prijsevoluties die het pakket REPowerEU van de Europese Commissie integreren. Ten tweede stelt de CREG voor om een gevoeligheid op te nemen voor de elektriciteitsvraag in België maar vindt ze dat ze zich niet kan uitspreken over het gebruik van de tool 'BECalc' om de impact van de hoge prijzen op de elektriciteitsvraag in te schatten.

68. Tot slot stelt de CREG voor om in het referentiescenario voor de thermische productiecapaciteit in België geen gevoeligheid op te nemen, ook niet voor de beschikbaarheid van het Franse nucleaire productiepark.

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Andreas TIREZ
Directeur

Laurent JACQUET
Directeur

Koen LOCQUET
Wvd. voorzitter van het directiecomité

BIJLAGE 1

Elia's consultation report of the public consultation on the scenarios, sensitivities and data for the CRM parameter calculation for the Y-4 auction with delivery period 2027-2028